

**१०० कोटी वृक्षलागवडीचे
उद्दिष्ट साध्य करणे.**

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक. एफडीएम-२०११/प्र.क्र.१०४(भाग-४)/फ-२
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- २३ जुलै, २०१२.

वाचा :-

१. शासन परिपत्रक क्र.महसूल व वन विभाग क्रमांक. एफडीएम-२०११/प्र.क्र.१०४/फ-२, दि.२५.१०.२०११
२. शासन परिपत्रक क्र.महसूल व वन विभाग क्रमांक. एफडीएम-२०११/प्र.क्र.१०४/फ-२, दि.०९.१२.२०११
३. शासन परिपत्रक क्र.महसूल व वन विभाग क्रमांक. एफडीएम-२०११/प्र.क्र.१०४ (भाग-४)/फ-२, दि.१९.०६.२०१२

प्रस्तावना: -

महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक. एफडीएम-२०११/प्र.क्र.१०४/फ-२, दि.२५.१०.२०११ अन्वये राज्यामध्ये शतकोटी वृक्ष लागवडीचा कार्यक्रम हाती घेतला आहे. या कार्यक्रमात वन विभागाचा महत्वाचा सहभाग असून वनक्षेत्रावर वृक्ष लागवडीचा कार्यक्रम वन विभागाद्वारे राबविण्यात येणार आहे. सदर लागवडीच्या कार्यक्रमानुसार वन विभागात रोप वाटींकामध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार हमी योजना तसेच वन विभागाच्या विविध स्रोतातून रोपवनांकरीता प्राप्त निधीतून मोठ्या प्रमाणावर रोपांची निर्मिती करण्यात आली आहे. निर्मित करण्यात आलेल्या रोपांच्या बाबतीत जर वन विभागाच्या लागवडीसाठी आवश्यक असलेले रोपांपेक्षा जास्त रोपे उपलब्ध असल्यास त्यांचे वाटप कशाप्रकारे करावे याबाबत शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय: -

अ) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार हमी योजनांतर्गत प्राप्त निधीतून निर्मित करण्यात आलेल्या रोपांच्या बाबतीत:-

१. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार हमी योजनांतर्गत प्राप्त निधीतून निर्मित करण्यात आलेल्या रोपांच्या बाबतीत ज्या वन विभागांमध्ये त्यांना दिलेल्या लागवडीच्या उद्दिष्टांपेक्षा अतिरिक्त रोपे निर्माण केली असल्यास शासनाच्या अन्य विभागाला सदर अतिरिक्त रोपे १०० कोटी वृक्ष लागवड कार्यक्रमांतर्गत रोपे लागवड करण्यात येणार असल्याच्या अटीवर त्या-त्या संबंधीत विभागाचे बंधपत्र घेऊन रोपांचा रोप वाटीका मधून मोफत पुरवठा करण्यात यावा. तथापि, सदर रोपांची वाहतूक व त्यावरील खर्च करण्याची जबाबदारी रोपे घेणा-या विभागाची राहिल. तसेच सदर रोपांची लागवड, संरक्षण व संवर्धन करण्याची जबाबदारी संबंधीत विभागाची राहिल.

२. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार हमी योजनांतर्गत प्राप्त निधीतून निर्मित करण्यात आलेल्या रोपांच्या बाबतीत ज्या वन विभागांमध्ये त्यांना दिलेल्या लागवडीच्या उद्दिष्टांपेक्षा अतिरिक्त रोपे निर्माण केली असल्यास व त्याकरीता खाजगी व्यक्ती, संस्था व कंपनी इत्यादींनी मागणी केल्यास अशा खाजगी व्यक्ती /संस्थांना ना-नफा ना-तोटा या तत्वावर अंदाजपत्रकाप्रकारे प्रती रोप येणारा खर्चाचे आकलन करून किंमत आकारून रोपे उपलब्ध करून देण्यात यावीत. अशाप्रकारे किंमत ठरविण्याचे अधिकार संबंधीत उपवनसंरक्षक/विभागीय वन अधिकारी/स्वतंत्र उपविभागाचे उपविभागीय अधिकारी यांना राहतील.

३. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामिण रोजगार हमी योजनांतर्गत तयार केलेल्या रोपांचे कोणत्या विभागाला वाटप करण्यात आले याबाबतचा तपशिल स्वतंत्र नोंदवहीत ठेवण्यात यावा व विक्रीपोटी वसूल झालेली रक्कम उपवनसंरक्षक स्तरावरील "महसूली जमा" शिर्षांतर्गत जमा करण्यात यावा.

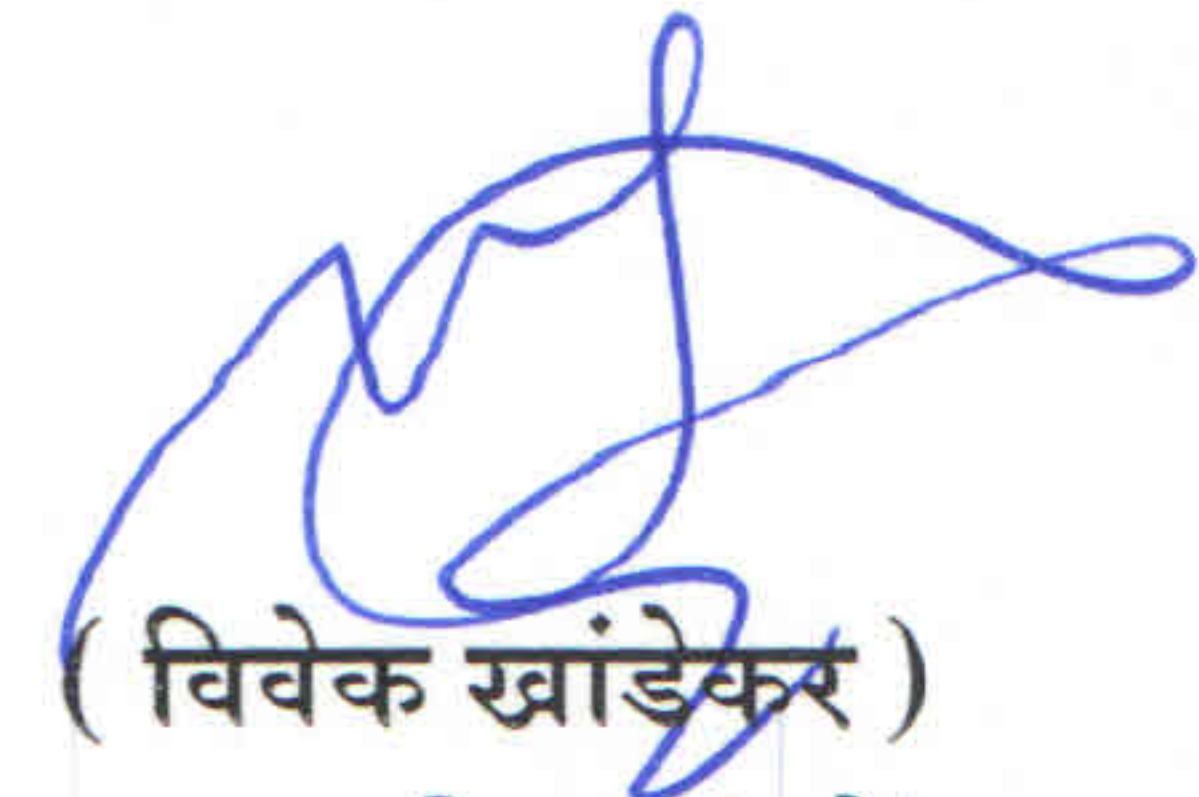
ब) वन विभागाच्या म.ग्रा.रो.ह.यो. व्यतीरीक्त निधीतून निर्मित रोपांच्या बाबतीत :-

१. वन विभागाच्या अंतर्गत स्रोतातून निर्मित करण्यात येणारी अतिरिक्त रोपे शासनाच्या अन्य विभागांना ना-नफा ना-तोटा या तत्वावर जर अशी रोपे शासनाच्या विभागांना १०० कोटी वृक्ष लागवड कार्यक्रमांतर्गत रोपे लागवड करण्यात येणार असल्याच्या अटीवर त्या-त्या संबंधीत विभागाचे बंधपत्र घेऊन रोपांचा रोप वाटीका मधून मोफत पुरवठा करण्यात यावा. तथापि, सदर रोपांची वाहतूक व त्यावरील खर्च करण्याची जबाबदारी रोपे घेणा-या विभागाची राहिल. तसेच सदर रोपांची लागवड, संरक्षण व संवर्धन करण्याची जबाबदारी संबंधीत विभागाची राहिल.

२. वन विभागाच्या अंतर्गत स्रोतातून निर्मित करण्यात येणारी अतिरिक्त रोपे खाजगी व्यक्ती, संस्था व कंपनी इत्यादींनी मागणी केल्यास अशा खाजगी व्यक्ती /संस्थांना, अंदाजपत्रकाप्रकारे प्रती रोप येणारा खर्चाचे आकलन करून प्रती रोप खर्च व अधिक २५% या सूत्रावर मुल्य आकारण्यात यावे. सदर रोपांची वाहतूक व त्यावरील खर्च करण्याची जबाबदारी रोपे घेणा-या खाजगी व्यक्ती /संस्थांची राहिल. तसेच वाटप करण्यात आलेल्या रोपांबाबतचा तपशिल स्वतंत्र नोंदवहीत ठेवण्यात यावा व विक्रीपोटी वसूल झालेल्या रकमेच्या बाबतीत उपवनसंरक्षक स्तरावरील प्रचलीत पद्धतीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईट वर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१२०७२३११४७०९०३०३ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(विवेक खांडेकर)
सह सचिव, (वने)
महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.

३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव.
४. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालयीन विभाग.
५. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
६. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्य जीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
७. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (उत्पादन व व्यवस्थापन), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
८. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर.
९. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, पुणे.
१०. सर्व विभागीय आयुक्त.
११. सर्व जिल्हाधिकारी.
१२. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
१३. सर्व महानगर पालिकांचे आयुक्त.
१४. सर्व अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक / मुख्य वनसंरक्षक / वनसंरक्षक.
१५. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
१६. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१७. संचालक, नगर पालिका संचालनालय, मुंबई.
१८. संचालक (फलोत्पादन), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१९. संचालक (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२०. संचालक (उच्च व तंत्र शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
२१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १ / २, मुंबई / नागपूर.
२२. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १ / २, मुंबई / नागपूर.
२३. संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई.
२४. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव / स्वीय सहायक.
२५. वन विभागातील सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / विशेष कार्य अधिकारी.
२६. निवड नस्ती (कार्यासन फ-२), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.